

יבוא או באמת יבוא: עד כמה מציאותית האמונה במשיח?

לפני 500 שנה, כתב מדינאי אנגלי בשם תומאס מוריס, ספר בשם "אוטופיה". הוא מתאר חיים של ספן יוני בשם היתולדיאוס, שמסתובב בעולם ומגלה ארצות נסתרות. יום אחד הגיע הספן לאי בודד, נסתר, שמעט מאוד אנשים ידעו על קיומו בשם "אוטופיה".

החיים על האי היו נפלאים, מושלמים. הרכוש היה שייך לכולם. האדמות, הבתים, הנכסים, היו שייכים במשותף לכל יושבי האי. האנשים עבדו בסך הכול שש שעות ביום וכל שאר היום היה מוקדש למנוחה וקריאה. ספר החוקים היה דק ומצומצם כי כולם היו אנשים טובים שכיבדו זה את זה. ועורכי דין? לא היה דבר כזה, כולם היו אנשים הגונים וישרים בטבעם.

אבל בתוך הסיפור מסתתר קאץ' (עוקץ). המילה 'אוטופיה' ביוונית נושאת כפל משמעות: 'אוטופיה' היא מקום טוב, אך 'אוטופיה' פירושה גם **שומקום**. לומר לך שישנם מקומות טובים שקיימים רק בחלום, בשאיפה, בקריאת הכיוון, אבל אינם קיימים במציאות. העולם הוא פשוט לא כזה.

להבדיל אלף אלפי הבדלות, גם היהדות מציגה 'אוטופיה'. התורה והנביאים מבטיחים לנו כי יבואו ימים יפים בהם העולם יהפוך להיות מתוקן ומושלם. המצב הבעייתי בו נמצא העולם כיום עם הרעב, המאבקים, המלחמות ודאע"ש, הוא זמני בלבד ויום יבוא וכל החוליים והתקלות של העולם יתוקנו. החיים יהיו רגועים, שלווים, עם שפע כלכלי – וכל מה שיישאר לעשות הוא ללמוד ולדעת את ה'.

החזון המופלא מופיע לראשונה בפרשת השבוע, בחוקות:

1. ויקרא כו,ו: אם בחקותי תלכו ואת מצוותי תשמרו ... והשבתי חיה רעה מן הארץ. **מדרש ספרא:** רבי שמעון¹ אומר: **משביתן שלא יזיקו**. וכן אומר הנביא ישעיהו (יא): וגר זאב עם כבש, ונמר עם גדי ירבע, ועגל וכפיר ומריא יחדיו, ונער קטון נוהג בהם ... ואריה כבקר יאכל תבן.

הנביא ישעיהו מתאר מציאות פלאית, בה העולם הופך להיות פסטוראלי, חסר מתח ודאגה. אפילו בעלי החיים הטורפים יעברו לחיות בשיתוף ובשלווה. ומה הם יאכלו כשלא יטרפו זה את זה? "אריה כבקר יאכל תבן". טבע בעלי החיים ישתנה והם יהפכו להיות צמחוניים ומאופקים.

וכשם שתשרה השלמות בעולם החי, כך תשרה בעולם הצומח, כפי שמוסיפה ומבטיחה פרשתנו:

ויקרא כו,ד: ונתנה הארץ יבולה ועץ השדה ייתן פריו – רש"י: הן אילני סרק ועתידים לעשות פירות.

גם עולם הצומח יגיע לידי שלימות עילאית ועצי האלון, הברוש והאיקליפטוס יהפכו להיות נותני פירות מתוקים. וכמובן, כשם שתשרה הברכה בעולמות הצומח והחי, כך תשרה במקום החשוב ביותר, בעולמו של האדם. זהו החזון אותו בחרו מייסדי בנין האו"ם בניו יורק לחקוק על חזית הבניין:

ישעיהו ב: והיה באחרית הימים, נכון יהיה הר בית ה' בראש ההרים ... והלכו עמים רבים ואמרו לנו ונעלה אל הר ה' ... וכתתו חרבותם לאיתים וחניתותיהם למזמרות, לא ישא גוי אל גוי חרב ולא ילמדו עוד מלחמה.

וכל אדם ריאלי שקורא את הדברים, שואל את עצמו: האם זה רציני? האם הדברים כפשוטם? האם החיים הקשים המוכרים לנו באמת מתקדמים לכיוון אחר לגמרי, שליו ומושלם?!

¹ ולהעיר שסתם רבי שמעון הוא ר"ש בר יוחאי וכך זוכים ללמוד השבוע מתורתו דבעל ההילולא דלג בעומר.

השאלה לא נובעת רק מגורם ההפתעה, אלא בעיקר משאלת ה**למה**? מדוע יקרו ניסים כאלו שיהפכו את העולם להיות מדהים כל כך?

וכפי שתמה הרמב"ם בלשון מעט אירונית: **אגרת תחיית המתים להרמב"ם: סוף הדברים יורה עליו [שמדובר רק במשל וחידה]. הוא אומר: לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי - כי מלאה הארץ דעה את ה', היינו שהעילה לכך שיהיו בלתי חומסים או מזיקים היא בגלל דעתם את ה'. [וזוה פלא גדול] וכי אפשר לצייר את האריה ... יודע מבוראו מה שצריך לדעת שאין ראוי להזיק - וישוב לאכול תבן?!**

הרמב"ם תמה, וכי האריה מזיק בגלל ששכחו ללמד אותו שאסור לחמוס?! הוא חומס כי זה **טבעו**! כך ברא אותו הקב"ה להיות אכזרי ואגרסיבי – וכיצד אם כן יהפוך פתאום להיות כבש תמים?²

הדיון חשוב מאין כמותו, משום שרבים סובלים מפיצול פנימי בנוגע לאמונה במשיח. הלב רוצה "משיח", אבל הראש מטיל ספק האם הדברים עומדים להתרחש. כך מספרת הבדיחה על השמש של חלם, שהתמנה לעמוד על גג בית הכנסת לצפות אם משיח מגיע, וסיכם את עבודתו במילים: "השכר לא משהו, אבל העבודה לכל החיים".... היה אדם חשוב בארץ, שומר מצוות (פרופסור ישעיהו ליבוביץ), שאמר: 'משיח תמיד יבוא!'. כלומר, משיח הוא ייעוד שתמיד נישא אליו עיניים. זה ייעוד שטבעו הנביאים כדי שיהיה לאן לשאוף, אך לא מדובר ביעד מציאותי שעומד להתרחש (חלילה).

ובכן, חברים, האם המשיח שמחכים לו באמת עומד לבוא? ולמה שדברים כאלו יתרחשו?

א. פרשת בחוקתי מכונה בשם "פרשת הקללות", על שם רשימת הברכות והקללות המצויות בה. אולם, למעשה, הכינוי הזה די מוטעה והיה ראוי לקרוא לפרשה דווקא בשם "פרשת הברכות".

הכינוי "קללות" ניתן לפרשה, משום שבמבט שטחי, הקללות הן הרבה יותר דומיננטיות. בעוד שפסוקי הברכות הם בסך הכול אחד עשר, פסוקי הקללות הם עשרים ותשעה. אולם במבט מעמיק יותר רואים כי דווקא הבטחות הברכה הן יותר נחשבות.

פסוקי הברכות מתחילים באות א' ("אם בחוקתי") ומסתיימים באות ת' ("ואולך אתכם קוממיות"). להורות ששומרי רצון ה', יזכו בכל הברכות **מ-א' עד ת'** (מ"שערי אורה" עד "שערי תקווה", כמו שהרבי היה מצטט בערב יו"פ). לעומת זאת, פרשת הקללות מתחילה באות ו' ("ואם לא תשמעו"), ומסתיימת באות ה' ("ביד משה") והאותיות הללו הן סמוכות זו לזו ואין ביניהן כלום. להורות שמה שכתוב כתוב ויותר גרוע מזה לא יהיה.

2. **תנחומא ראה: כשבא משה לברכנו, מעט ברכנו וכשבא לקללנו, הרבה קללנו ... הקללות שבתורת כהנים כט פסוקים והברכות יא פסוקים ... [אלא] מי שמביט בהן מוצא הברכות יתרות על הקללות ... בברכות פתח באל"ף - אם בחקתי וסיים בת"ו - ואולך אתכם קוממיות, שהברכות באות מאל"ף ועד ת"ו. ואילו הקללות פתח בוא"ו - ואם לא תשמעו וסיים בה"א - ביד משה. ובין וא"ו וה"א אין כלום.**

הבחנה נוספת ונפלאה בין הברכות לקללות: הברכות כתובות **ברצף**, בזו אחר זו. ואילו הקללות כתובות **בהדרגה**, ובין התקדמות משלב קל לשלב קשה, ישנה **הפסקה ואיום נוסף**.

אם בחקתי תלכו ... ונתתי גשמיכם בעתם ונתנה הארץ יבולה ועץ השדה יתן פריו ... ונתתי שלום בארץ והשבתי חיה מן הארץ. ואם לא תשמעו לי ... והפקדתי עליכם בהלה ... ואם עד אלה לא תשמעו לי יוספתי ליסרה ... ואם באלה לא תוסרו לי ... והכיתי אתכם שבע על חטאתיכם.

² **בדיחה:** גן חיות פרסם על עצמו כ'גן חיות ימות המשיח'. הם הציבו זאב וכבש בכלוב משותף והזאב לא נגע בכבש. מכל העולם באו לראות את הפלא ואחד המבקרים שיחד את השומר כדי שיגלה לו את הסוד. "פשוט מאוד, כל שעה אנו מחליפים את הכבש"...

המסר בכך - לפי פירוש נאה שראיתי - כי בברכות לא צריך לחסוך ולא לשקול יותר מדי. מחמאות ושבחים צריך לפזר בהרחבה. ואילו קללות, צריך לשקול עשר פעמים לפני שנותנים. כשמוכרחים לתת עונש, צריך להתחיל מהעונש הקל ביותר ולתת עשר הזדמנויות לחמוק מהעונש הבא.

הרבי הסביר פעם נקודה דומה: הגמרא אומרת 'לעולם תהא שמאל דוחה וימין מקרבת', ולכאורה למה הדחייה צריכה להיות בשמאל והקירוב בימין? אלא שיד ימין היא היד החזקה וקירוב צריך להיות בחזקת ובהרחבה. ואילו יד שמאל היא היד החלשה, וריחוק צריך להיות בחולשה ובצורה מינימאלית.

הצורך החשוב בכך, מוסבר היטב בתורת רבנו: **התוועדיות הרבי מלובאוויטש תשנ"ג, 194: רואים במוחש שחינוך מתוך אהבה גלויה, מצליח יותר מאשר חינוך מתוך יראה ופחד.**

וכיון שחינוך מתוך אהבה הוא הרבה יותר מועיל, לכן במחמאות צריך ללכת לקולא ולחלק בהרחבה, ואילו בעונשים צריך להחמיר ולחלק במשורה.

משל ידוע לכך: השמש והרוח התווכחו ביניהם, מי יגרום לאדם הצועד ברחוב להסיר את בגדיו. הרוח החלה לנשב ואותו אדם סגר את כפתורי החולצה. הרוח נשבה יותר והאדם הוציא את הסוודר מהתיק. היא החלה לנשב בקול רעש והאיש לבש מעיל, ובסוף חבש גם כובע.

אחר כך יצאה השמש, והאיש הסיר את הכובע. השמש חיממה יותר והאיש הסיר את המעיל, ואחר כך פשט את הסוודר ופתח את כפתורי החולצה. אמרה השמש לרוח: שימי לב להבדל בינינו: הקור סוגר ומרחיק ומכנס את האדם בתוך עצמו, בעוד שהחום פותח ומקרר ומגלה את הלב.

נשוב לענייננו: אחרי שמיתגנו מחדש את פרשת בחקותי בתור "פרשת הברכות", הבה נשוב ונעמיק בייעודי הברכות הגדולים ביותר שבה: ייעודי הגאולה וימות המשיח, בהם העולם ישתנה לחלוטין עד שעצי הסרק יתנו פירות וחיות הטרף יהפכו לנחמדות ורגועות.

והשאלה שבה ונשאלת: האם הדברים עומדים להתקיים כפשוטם? ולמה בכלל יקרו דברים כאלו?

ב. לומדי התלמוד, מכירים את הביטוי "אגדות רבה בר בר חנה". זאת קבוצת סיפורי אגדות המסופרת במסכת בבא בתרא (עג) והמשותף בין הסיפורים הוא, שהם נראים דמיוניים ובלתי מציאותיים בעליל. למשל, רבה מספר שם כי פעם הוא הפליג בספינה וראה באמצע הים קטע של יבשה עם חול וצמחיה עליו. הם עלו מהאוניה על האי הזה, הדליקו אש ובישלו משהו. לפתע הם הרגישו שהאי רועד תחתם ומתהפך מצד לצד. התברר כי היה זה בכלל דג ענק והאש שהם הבעירו גרמה לו להתחמם ולהתהפך, ולולי היו קרובים לספינה, היו טובעים תחתיו...

בהמשך מספר רבה, שהלך במדבר ופגש סוחר ערבי. הסוחר הציע לו לראות את 'מתי המדבר', מיליוני האנשים שמתו במדבר בארבעים שנות הסיבוב שם. רבה ראה אותם שוכבים על הארץ והברך של אחד מהם הייתה מקופלת לגובה והיא הייתה כל כך גבוהה, עד שהיה אפשר לעבור תחתיה...

הסיפורים הללו נשמעים מנותקים מהמציאות והמפרשים מתחבטים איך להבין אותם. הרמב"ם (בהקדמה לפרק חלק) מציג שיטה ברורה בעניין. הוא קובע כי לפעמים חכמים נקטו בלשון "רמז וחידה". כדי להעביר את המסר בצורה מיטבית שתחדור לאוזני העם, הם שילבו קטע של אגדה ציורית. ולכן מצופה מאדם חכם, להעמיק בדברים ולהבין את הכוונה העמוקה העומדת מאחוריהם.

נאמן לגישה זו, הרמב"ם מבאר גם את הייעודים המופלאים אודות ימות המשיח. לדעתו, העולם לא צפוי להשתנות ולא יקרו שום דברים בלתי רגילים שלא יכולים לקרות גם היום. ההבדל היחיד הוא, שאז תגיע מלכות ישראל לתוקפה וייבנה בית המקדש בירושלים. כל שאר ההבטחות הן ייעודים יפים שיכולים להתרחש בעיקרם גם היום, בזמן הגלות.

למשל, ההבטחה על מגורי הזאב והכבש יחדיו, הם משל נאה לתום עידן המלחמות בו אומות העולם יחיו עם ישראל בשקט. וזה דבר שיכול לקרות גם כיום, שהרי כבר פוחת באופן ניכר מספר המלחמות בעולם ורוב המדינות אינן יוצאות למלחמות מיותרות.

3. הרמב"ם הלכות מלכים יב: אל יעלה על הלב שבימות המשיח יבטל דבר ממנהגו של עולם ... אלא עולם כמנהגו נוהג!. וזה שנאמר בישעיה 'וגר זאב עם כבש ונמר עם גדי ירבץ' – **משל וחידה! ענין הדבר שיהיו ישראל יושבים לבטח עם רשעי גויים המשולים כזאב ונמר.**

עוד אפשרות מציע הרמב"ם באגרת תחיית המתים, שבאותם ימים יהיה שפע מזון בעולם, עד שהחיות תהיינה רגועות ולא תצטרכנה לטרוף האחת את השנייה. וגם זה תרחיש שקורה כבר בימינו, כמו שאנשי האו"ם מדברים על מיגור העוני העולמי בתוך כעשרים שנה.

בדומה לכך כותב הרמב"ם לגבי הייעודים הקשורים בשינוי טבע האדמה והצומח: אין הכוונה שהאדמה תהפוך להיות עושה ניסים, אלא בוודאי גם אז יהיו עניים ועשירים, גיבורים וחלשים. הכוונה היא לכך שהחיים יהיו יותר קלים ואנשים יפתחו כלים (מחשבים) לעשות בקלות את עבודת האדמה. ולכן הם יאמרו ויתבטאו בלשון משל כי 'האדמה הוציאה להם מתנות'.

הקדמת הרמב"ם למשנה, פרק חלק: אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שחרור ישראל משעבוד מלכות הגויים. ואכן יהיו בימיו עשירים ואביונים, גיבורים וחלשים. אלא שבאותם הימים יהיה נקל מאוד על בני האדם למצוא מחייתם, עד שבעמל מעט שיעמול האדם, יגיע לתועלת גדול.

השורה התחתונה שיכולה להילמד מדברי הרמב"ם היא, כי הוא קורא לנו להנמיך ציפיות ולהבין שהמשיח שמחכים לו – אף פעם לא יבוא. ימות המשיח לא אמורים לשנות את טבע העולם ולהפוך אותו למקום מושלם, אלא בסך הכול יקרו דברים טובים שיכולים בעיקרם לקרות כבר היום.

האם אפשר לפתור בכך את השאלה? האם אפשר לעצור כאן את הדיון?

ברור שלא. כי גם הרמב"ם מדבר על הייעוד המפתיע והגדול מכולם. הרי הרמב"ם עצמו קבע כעיקר השלושה עשר בין עיקרי היהדות את האמונה בתחיית המתים. כך שגם הוא מסכים כי יום אחד אנו נקבור את המוות ויותר מזה: אלו שכבר מתו, יקומו מעפרם. ואם זה לא נס מושלם – מהו נס מושלם?

כך שמוכרחים לומר כי גם הרמב"ם מסכים, שהעולם יעבור שינוי דרמטי ויהפוך להיות מקום מתוקן של שמחה ואושר מוחלטים. עלינו אפוא לבאר את דבריו בעומק יותר: הרמב"ם רוצה להבהיר כי ישנם דברים שיקרו בעולם מכוח ההתעלות האלוקית אך הם אינם הגדרת התפקיד של משיח. משיח לא אמור להיבחן על ניסים, אלא על מעשים מציאותיים, כמו השבת מלכות ישראל לקדמותה.

ובאמת, הדברים יקרו בשני שלבים: בשלב הראשון, לא יקרו ניסים, רק מעשים מציאותיים התלויים במשיח, כמו בנין ירושלים והקמת בית המקדש. ואכן באותו שלב, הייעודים על השבת הטרף והרוע יהיו רק בבחינת משל וחידה. אחר כך בשלב השני, הקב"ה יגלה בעולם עוצמות של שלימות עילאית ויפתור את כל הבעיות והחוליים שבו, כמו הרוע, הטרף, האכזריות, החולי והמוות.

ליקוטי שיחות כז/198: כיצד אומר הרמב"ם שלא יבטל דבר ממנהגו של עולם והרי אחד מ"ג עיקרי האמונה [שהוא עצמו קבע] שתהיה תחיית המתים (שהיא חידוש במעשה בראשית)? הכרח לומר כי לפי הרמב"ם ישנם שני עניינים ושני זמנים ... הייעודים שמשיח צריך לפעול בעצמו באמת אין בהם ביטול מנהגו של עולם וכל הנבואות שנאמרו בעניין זה הם משל וחידה. אולם אחר כך תבוא תקופה שנייה, שבה העולם ישתנה ויתגשמו הייעודים הגדולים כפשוטם.

כעת, לאחר שסוכם כי לכל הדעות, העולם עומד בפני שינוי דרמטי שבו יפתרו כל הקלקולים והוא יהפוך להיות מקום נפלא בשלמותו, שבה השאלה: מדוע זה יקרה? האם לא מדובר בחזון טוב מדי?!

ג. זה היה יום שישי בעיירה ליז'ענסק והצדיק רבי אלימלך, ישב בחדרו ולמד. פתאום נכנס לחדר יהודי פשוט וצנח על הכיסא בזעקה. "רבי, יש לי דין תורה עם הקב"ה". אחרי רגע הוא תפס מה הוציא מפיו וקם לברוח מהחדר, אך הרבי הרגיע אותו וביקש לשבת.

היהודי סיפר כי הוא תובע את הקב"ה לדין תורה, שכן יש לו טענות קשות על העולם שבו הוא חי. הוא אדם עני שלא מצא עד היום שידוך לבת שלו. אף אחד לא רוצה לקחת נערה ענייה שאין לה נדוניה להתחיל את החיים. אבל לפני כמה חודשים קרה נס והבת שלו הכירה בחור נחמד שאוהב אותה. הם סיכמו על חתונה, ופתאום שוד ושבר. קיסר אוסטריה זקוק לכספי מיסים כדי לממן את המלחמות שלו והוא גזר כי זוג שרוצה להתחתן, צריך לשלם מס חתונה אדיר והם אינם יכולים לעמוד בכך. לכן אני רוצה לתבוע את הקב"ה לדין תורה: מצד אחד הוא מצווה אותנו להביא ילדים ולחתן אותם, ומצד שני, הוא יצר עולם נורא כזה, שבו אי אפשר ליישם את הדרישות הללו.

הרבי נהיה רציני וקרא לשני דיינים נוספים לשבת עימו לשולחן. הם שמעו את היהודי ואחר כך פסקו שהוא צודק במאה אחוז. ה' חייב לשנות את המציאות ולאפשר לו לחתן את הבת היקרה שלו. היהודי יצא הביתה, וכשהגיע לשם, יצאו לקראתו אשתו והבת ובישרו לו כי הקיסר הכריז על ביטול הגזירה.

במבט נוסף, ההבטחות על כך שהעולם יתרפא מחוליו ויהפוך להיות מקום של שמחה אושר – הן אינן הפתעה גדולה. למען האמת, זה הדבר המובן ביותר שהיה צריך לקרות כבר לפני אלפי שנים. הבה נחשוב רגע על היוצר של העולם הזה. העולם נברא בידי בורא טוב, אוהב ומושלם – ויוצר מושלם מקים עולם מושלם. יוצר אוהב, מקים עולם של אהבה. ויוצר נצחי – מעניק חיים של נצח.

הדבר שלא מובן – והוא זה שצריך שיעור מעמיק בחסידות, הוא דווקא המצב ההפוך: איך זה שאנשים בעולמו של הקב"ה בוכים וצועקים די! כיצד זה שאבות קוברים את בניהם לא עלינו, ועולם הטבע מלא אכזריות וטרף? זאת השאלה התיאולוגית הגדולה מכולן ולא שאלת הטוב.

למה הדבר דומה? אדם שקונה מכונית קוריאנית יד שלישית, לוקח בחשבון שהדלת של תא הכפפות תישאר אצלו ביד. אך אדם שקונה מרצדס חדשה יד ראשונה, מצפה שהרכב ידהר כמו חדש עוד שלושים שנה. כי זאת טבעה של יצירה מושלמת מבית של יוצר מושלם...

יסוד הרעיון טמון בלשונו של רבנו הזקן: **4. תניא פרק לו: ימות המשיח ובפרט כשיחיו המתים, הם תכלית ושלמות בריאת העולם הזה, שלכך נברא מתחילתו!** כלומר, ימות המשיח ותחיית המתים הם אינם נס מפתיע מנוגד להיגיון, אלא הדבר הכי פשוט שהיה צריך לקרות מיד בבריאת העולם.

בדברי הרמב"ן, אנו מוצאים הגדרה חשובה בעניין: הוא כותב כי ההגדרה של "גלות", היא מקום שבו דברים לא נמצאים במקום שבו הם ראויים להימצא. גלות, היא לא אדם שעובר דירה מהארץ לחו"ל, אלא אדם שחי במצב שהוא לא ראוי ולא נכון בשבילו. ואילו "גאולה" בלשון התורה, היא חזרת הדברים למקומם ויישובם על הסדר הנכון.

הקדמת הרמב"ן לספר שמות: הגלות איננו נשלם עד יום שובם אל מקומם ואל מעלת אבותם. ולכן כשיצאו ממצרים, אע"פ שיצאו מבית עבדים, עדיין יחשבו גולים, כי היו בארץ לא להם, נבוכים במדבר. ורק כשבאו אל הר סיני ועשו המשכן ושב הקב"ה והשרה שכינתו ביניהם ... אז נחשבו גאולים.

כך מספרת הגמרא על בנו של התנא רבי יהושע בן לוי שחלה ומת [אולי מוות קליני]. בני המשפחה התאספו סביבו בבכיות וצעקות, אך לפתע התקבלה תפילתם והוא פקח את העיניים. שאל אותו ריב"ל: מה ראית למעלה? ... סיפר הבן: עולם הפוך ראיתי. אנשים שכאן הם גדולים וחשובים, למעלה לא תופסים מקום, ואילו אנשים שכאן יושבים בשקט, למעלה הם בעלי דעה חשובה.

אמר אביו: לא עולם הפוך ראיתי, אלא עולם ישר ראיתי. המציאות שראית שם היא המציאות הנכונה והמתבקשת ואילו החיים בעולם שלנו הם המציאות ההפוכה...

כעת נוכל להבין דבר גדול: המפרשים עושים מהלך מעניין ומוכיחים מדברי התורה, כי למעשה, כל הייעודים המובטחים בימות המשיח, **כבר היו לעולמים**. כאשר נקרא שוב את פסוקי ספר בראשית, נוכל לשים לב כי העולם נברא מראש **לפי החזון של ימות המשיח**. שלם ומושלם.

מה הנקודה כאן? אותה תפיסה שהוזכרה קודם: אלוקים מושלם יוצר עולם מושלם, ואילו הרוע הוא ההפתעה הבלתי מובנת שמצריכה שיעור מעמיק בחסידות.

נפתח עם הייעוד על **תחיית המתים וחיי נצח**: התורה מספרת כי ה' הזהיר את אדם הראשון, ש"ביום אכלך ממנו – **מות תמות**"! משמע כי אם היה שולט ביצרו ומתאפק, היה חי עם היום! הדברים מובנים גם בהיגיון: יוצר נצחי ומושלם, מביא לעולם אדם נצחי כמוהו ולא יוצר מסכן שחי 80-90 שנה מלאי מחלות וסבל, שבירים ורועדים, עד שהוא מתחרט על יום הולדתו.

מאמר "בלע המוות לנצח" תשכ"ה: בריאת האדם לכתחילה היתה באופן שיהיה חי לעולם, ולכן נצטווה שלא לאכול מעץ הדעת כדי שלא ימות (כמ"ש כי ביום אכלך ממנו מות תמות), רק שעל ידי החטא נתערב רע באדם ... ולכן באה מיתה על ידי החטא כדי שלא יהיה קיום לרע.

נעבור אל הייעוד הבא, הפסקת הטרף של בעלי החיים: התורה מעידה במפורש כי כאשר נבראו בעלי החיים, הם היו צמחוניים ואכלו עשב ולא אחד את השני. הרד"ק מוסיף סברא וטעם, כי ה' ברא זוג מכל מין מבעלי החיים ואם אחד היה נטרף, לא היה לו המשך ומעשה הבריאה היה חסר.

רמב"ן ויקרא כו,ו: בבריאתו של עולם נאמר בחיות שנתן להם **העשב לאכלה** ... הוא הטבע אשר הושם בהם **לעד**. רק אחר כך למדו הטרף מפני החטא הממית [מפני הירידה בחטא עץ הדעת].

ומכאן אל הייעוד השלישי – הפיכת עצי הסרק לעצי פרי: הנה בפרשת בראשית לא מוזכרת כלל בריאת עצי סרק, רק עצי פרי. מכך מוכיח הרמב"ן כי ה' ברא רק עצי פרי נאים ומתוקים, ורק חטא עץ הדעת גרם לקלקול האדמה וירידתה ממדרגתה. (ושוב, מדובר בעניין המובן בהיגיון, כי אלוקים יוצר יצירות מושלמות בדמות עצי פרי ולא יצירות חסרות בדמות עצי סרק שאינם מביאים תועלת).

רמב"ן בראשית א, יא: ואני תמה, איך לא הזכיר הכתוב **אילני הסרק** [בבריאת העולם] וציווה בעץ פרי לבדו? ואולי בזה נתעוררו רבותינו (ב"ר ה,ט): אף **אילני סרק עשו פירות**, ורק מקללת 'ארורה האדמה' [אחרי החטא] נעשו סרק.

כעת נותר רק להבין, אז מה **אנו עושים כאן בכלל?** אם הכול כל כך טוב, למה הכול כל כך רע? מדוע בכלל באה הגלות לעולם? ומה צריך לעשות כדי לפרוץ ממנה כבר?

התפיסה החסידית גורסת כי ה' רוצה **שניצור את הטוב בעצמנו**. ה' היה יכול להביא מראש את המשיח ולהשאיר את העולם מתוקן ומושלם, אך אז היה זה טוב **הכרחי, מאולץ**, שבא מלמעלה. זה עדיין לא נקרא טוב אמיתי. הטוב האמיתי הוא כזה שאנשים בחרו בו מרצונם והפגינו את האינסופיות שלו.

ה' רוצה שנתמודד בעולם מלא רוע, יצרים ופיתויים, ונבחר מרצוננו בטוב, וכל מעשה של טוב, כל בחירה נכונה מאירה עוד פינה בעולם ומדליקה עוד ניצוץ אלוקי. כאשר ידלקו מספיק נרות של חום, אהבה וקדושה, הקב"ה ירים את השאלטר ויגלה פתאום את האור הגדול המושלם.

לסיום: מספרים על חייל שיצא למלחמה עם הצאר, וחץ של האויב עף מול פניו של הצאר והחייל קפץ עם המגן ובלם את החץ. הצאר לא ידע כיצד להודות והציע לו לבקש כל שיעלה בדעתו. החייל אמר כי המפקד מתנכל אליו והוא מבקש להרגיע אותו. "טיפש", אמר הצאר, "יכול לבקש להתמנות לגנרל" ...

אנחנו יכולים לשנות את העולם ולפעול את הטוב המושלם, אסור לנו להסתפק בפחות מכך. אנו יכולים לעשות את זה – ונעשה את זה בקרוב ממש.

כתיבת השיעור והפצתו באופן חופשי
מתאפשרת בתמיכתם של **שלוחי רבנו ברחבי תבל**

ובחסותו האדיבה של הנגיד החסידי
ר' שניאור ורעייתו יוכבד שיחיו מינסקי
להצלחה רבה בכל ענייניהם
ולרפואה שלמה של מרת בתיה שיינה בת ציפורה
פייגה